

Betreft: Visserij Ontwikkelplan

Aan de leden van de gemeenteraad

VOP

Het Visserij Ontwikkel Plan wordt hierbij ter kennisgeving aangeboden. Het VOP is een Regio-breed-samenhangend-projectenplan. Het is geen beleidsplan dat vastgesteld moet worden. De projecten genoemd in de VOP passen binnen het lokale beleid.

Ministerie van LNV

De VOP is begin maart 2024 aangeboden aan de minister van LNV. Op 20 maart wordt dit met een kaderbrief aan de Tweede Kamer openbaar gemaakt.

In juni 2023 maakte demissionair minister Adema bekend 30 miljoen euro beschikbaar te stellen voor visserijbedrijven en voor gemeenschappen die worden geraakt door de ingrijpende veranderingen in de Noordzeevervisserij. Het ministerie van LNV heeft vervolgens aan het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV) gevraagd om in het kader van maatregelen voor de visserijketens en gemeenschappen een VOP op te stellen. Het BPV is een platform van 17 visserijgemeenten en 6 visserijprovincies. Ook Hollands Kroon, Den Helder en Texel zijn bij het BPV aangesloten.

Inhoudelijke samenvatting VOP

Als regio zetten we ons in voor voedselveiligheid. De (nieuwe) visserij zorgt voor behoud van de werkgelegenheid. En we geven kleur aan onze cultuurhistorie en visserij-identiteit. Hierbij zetten we in op 3 percelen:

1. Blue Food Centrum in een levendige haven in Den Oever:
2. Nieuwe cluster van viscultuur op land op Texel:
3. Ankerplaats van de historie van visserij(gemeenschappen) in Den Helder

De VOP bestaat uit 5 regionale deelplannen en 2 bovenregionale deelplannen

De Kop kent drie visserijgemeenschappen: Wieringen, Den Helder en Texel. De Waddenzee, het IJsselmeer en de Noordzee zijn de belangrijkste visgebieden. De regio heeft een goed ontwikkelde zeegerichte infrastructuur met havens, visafslag en maakindustrie/ Nationaal en internationaal zijn we dienstverlenend voor de visserij.

Met de VOP willen we regiobreed inzetten op perspectieven voor de nieuwe visserij en passende alternatieven.

De regio leeft al eeuwen lang met de zee. In de afgelopen decennia is de vissersvloot sterk geïnnoveerd in antwoord op maatschappelijke vraagstukken zoals energiebesparing, duurzamere vistechnieken, maar ook opleiding en het werken aan boord. Dit vanwege vangstbeperkingen en veranderingen in de visserijsector in onze regio.

Van oorsprong een enorme kleine vloot van honderden scheepjes. Er hebben diverse transformaties plaatsgehad naar moderne kottervloot vanaf midden 20^e eeuw. Naar een steeds kleiner worden vloot van ongeveer 60 kotters. De laatste saneringsregeling 2022 heeft geleid tot verlies van een groot aantal Noordzeekotters

Die innovatie- en transitiekracht zien we ook als kans voor succesvolle nieuwe toekomstperspectieven voor de visserij met behoud en versterking van daarop aangepaste visserijclusters. Met kennis van de visserij als een van de essentiële kwaliteiten.

Ambitie: breng vis van dichtbij, voor visliefhebbers nabij

De aanvoer en handel van diverse kwalitatief hoogwaardige verse zeeproducten zijn ons handelsmerk. Daar zijn we goed in. Niet alleen regionaal, maar ook Randstedelijk en in Noordwest-Europa. Onze ambitie is om nog een stap verder te gaan, namelijk de aanvoer van traditionele systemen uit te breiden met nieuwe zeeproducten en te transformeren naar het nieuwe voedselsysteem, ook in de verwerking en de handelskanalen. Nieuwe zeeproducten en verwerking van vers aangevoerde vis voor korte kwaliteitsketens is daarbij een verbreding van de activiteiten. Zo onderscheiden we ons, nu en in de toekomst, van andere visserijregio's.

We zien onze regio als een Bluefoodregio met een divers aanbod van verse vis en andere zeeproducten voor een markt van dichtbij zoals Noord-Holland, MRA.

Als regio zetten we ons in voor voedselveiligheid. De (nieuwe) visserij zorgt voor behoud van de werkgelegenheid. En we geven kleur aan onze cultuurhistorie en visserij-identiteit. Hierbij zetten we in op 3 percelen:

1. Blue Food Centrum in een levendige haven in Den Oever:

Het is het logistieke knooppunt voor aanvoer vanuit de regio. Ze vormt een kwaliteitsketen van eerstelijns bewerking van aangevoerde vis. De verwerking gaat uit van productiedifferentiatie van gemengde visserij en lokale aquacultures: naast de traditionele Noordzeevissen en garnalen verwerken ze ook producten als inktvis, krabben, kreeften, langoustines, schelpdieren, zeewier, algen, niet gequoteerde vissoorten. Het is een levendige marktplaats.

2. Nieuwe cluster van viscultuur op land op Texel:

Innovatie- en transitiekracht van de regio wordt nadrukkelijk ingezet. Met kennis en kunde van lokale (voormalige) vissers zijn er ontwikkelingen om alternatieven in de sector van kwalitatief hoogwaardige zeeproducten te realiseren. De ontwikkelingen vormen in het collectief de basis voor 'nieuwe visserij op land'.

3. Ankerplaats van de historie van visserij(gemeenschappen) in Den Helder:

Gezamenlijke binding in de regio komt tot uiting in het bestaande samenwerkingsproject 'Rondje Waddenbaai' van een aantrekkelijke, herkenbare, doorlopende en veilige route rondom het Wad tussen de Afsluitdijk (Wieringen), Den Helder en Texel. De variëteit aan gebieden, voorzieningen en wetenswaardigheden worden met elkaar verbonden. Op Wieringen beleef je de huidige visserij nabij het icoon Afsluitdijk, op Texel de nieuwe visserij op land op het icoon 'Eiland Texel', en in Den Helder beleef je het visserij erfgoed nabij het icoon Marinehaven.

Het onderlinge verband van de percelen is:

- In Den Oever wordt de vis aangevoerd, verhandeld en verwerkt. Dat is de vis van nabij, dus ook vanuit de kweek van nabij.
- Visgroei en kweek op het land is ook een impuls voor de CIV's (inkoopcoöperaties) in de regio Kop van Noord-Holland. De CIV's zijn belangrijk voor het totale proces van deze viscultuur op het land. Kennis, kunde en arbeid wordt door de betrokken ingebracht.
- De visserij heeft in de Kop van Noord-Holland de identiteit van de regio bepaald. Bezoekers kunnen dit ervaren door een bezoek aan Den Helder, als bakermat van de visserij, en aan de andere visserijhavens. Via routes over zee en land ervaren bezoekers hoe het vroeger was en hoe de visserij er nu in de praktijk uitziet

Financieel

Het uiteindelijke VOP dient als basis voor de specifieke uitkering van 30 miljoen euro rijksmiddelen aan de regio's. Dit geld is beschikbaar in Q3 van 2024 tot medio 2030, onder voorwaarde van minimaal 50% cofinanciering vanuit regionale bronnen. Voor onze regioprojecten wordt naar aanvullende financiering gekeken. Oriënterende gesprekken met medewerkers van het Waddenfonds en IKW hebben al plaatsgehad.

De gemeenten Hollands Kroon en Texel hebben elk € 2 miljoen voor visserijprojecten gereserveerd. Dit geld kan voor de VOP maar ook voor andere visserijplannen worden ingezet. In de voorbereiding van de definitieve VOP zijn kansrijke projecten ingediend, die echter niet binnen de kaders van de € 30 miljoen LNV-gelden pasten. De wethouders betrokken bij de BPV hebben aangegeven zich te willen inspannen om andere kansrijke projecten ook te ondersteunen bij hun uitwerking in navolging op de VOP. Den Helder zal tevens op projectbasis afwegen welke financiële ondersteuning mogelijk is.

Voor de vijf regionale deelplannen lijken alle seinen op groen te staan. Onder voorbehoud van definitief besluit van LNV, verwerkt in de te ondertekenen convenanten met de visserijregio's in mei 2024 (planning). De twee koepelplannen Onderwijs en Beleving moeten in juni 2024 doorontwikkeld zijn tot concrete plannen op het niveau van de vijf regioplannen met onderliggende nauwkeurig omschreven perceelplannen. Onderstaande verdeling is aangeboden aan LNV.

VOP Onderdelen	LNV middelen	Specificatie
'regioplan Urk'	7,4 M€	5 percelen
'regioplan Kop van Noord-Holland'	6,2 M€	3 percelen
'regioplan Zuidwest-Nederland'	4,9 M€	14 percelen
'regioplan Noord-Nederland'	4,0 M€	6 percelen
'regioplan Hollandse Haringkust'	4,0 M€	≈ 4 percelen
'Vernieuwingsimpuls Visserijonderwijs'	1,0 M€	plan van aanpak
'Beleving Nederlandse Visserij Identiteit'	1,0 M€	plan van aanpak
Programmamanagement	1,5 M€	'pervoering'*

* Per regio 100k€ voor regionale penvoering per jaar (medio 2024 - medio 2030), waarvan 50% financiering uit de rijksmiddelen van VOP.

In onze begroting gaan we uit van € 6,2 miljoen VOP bijdrage voor projecten met een investeringswaarde (passende binnen de LNV-kaders) van € 14.445.000,=. Bij de meeste projecten zijn we niet uitgegaan van de maximale 50% VOP-financiering omdat de onderlinge samenhang van de projecten belangrijk is.

Met deze samenhangende projecten geven we mogelijkheden voor vernieuwing in de visserijsector en behoud van de visserijidentiteit/-geschiedenis.

Den Helder, 20 maart 2024.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Den Helder.

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

S. (Sabrine) Roest-Gijzen
secretaris

